

Tursolan päiväkoti ja esiopetus

Yksikön johtaja Kirsti Lehmuskoski

Päivämäärä 9.9.2022

1. Yhteystiedot

Tursolan päiväkoti ja esiopetus

Vainiometsäntie 1
36200 Kangasala

Varhaiskasvatusyksikön johtaja

Kirsti Lehmuskoski
050 597 5715
kirsti.lehmuskoski@kangasala.fi

Vastaava varhaiskasvatuksen opettaja

Taija Titov
050 133 6456
taija.fitov@kangasala.fi

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

Johanna Jyrinki
050 581 0413
johanna.jyrinki @kangasala.fi

Päiväkodin ryhmät

A-talo

Otsot

050 449 7554 otsot@kangasala.fi

Mesikämmenet

050 361 5201
mesikammenet@kangasala.fi

B-talo

Halinallet

040 133 6728 halinallet@kangasala.fi

Karhula, avoin varhaiskasvatus

050 413 1349

C-talo

Karhunkäpälat

050 362 9368
karhunkapalat@kangasala.fi

Nallekarhut

050 449 7488 nallekarhut@kangasala.fi

Väistötila

Hunajatassut

044 481 3173 hunajatassut@kangasala.fi

Karhupennut

044 481 3174 karhunpennut@kangasala.fi

Esiopetusryhmät Tursolan koululla

Kontiot

050 338 0085

kontiot@kangasala.fi

Ketut

040 133 6501

ketut@kangasala.fi

Sudet

044 481 3017

sudet@kangasala.fi

1. Kehittämiskohteet

Koko varhaiskasvatuksen yhteiset kehittämiskohteet:

Huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön vahvistaminen

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogisesta toiminnasta ja arjen käytännöistä tiedottaminen huoltajille

Yksikön kehittämiskohteet:

Huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön ja tiedottamisen kehittäminen

- Pedagogiikan avaaminen huoltajille
- Tiedottamisen kanavien kehittäminen

Aikuisen roolin vahvistaminen leikissä

Joustavan esi- ja alkuopetuksen Oksa-toiminnan vahvistaminen ja kehittäminen edelleen

2. Toimintaperiaatteet

Tursolan päiväkodissa tarjotaan toimintavuonna 2022 - 2023 monenlaisia varhaiskasvatuspalveluita: esiopetusta, varhaiskasvatusta päiväkotiryhmissä ja avointa varhaiskasvatusta.

Päiväkoti toimii viidessä eri rakennuksessa: esiopetus Tursolan korttelikoululla, päiväkotiryhmät A-, B- ja C-rakennuksissa sekä väistötilassa. Avoimen varhaiskasvatuksen virike- ja perhekerhot kokoontuvat B-talon Karhulassa.

Toimintaamme ohjaa Kangasalan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma, esiopetuksen opetussuunnitelma, yksikön oma toimintasuunnitelma sekä esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma. Jokainen ryhmä koostaa oman toimintasuunnitelman, johon kirjataan ryhmää koskevat asiat.

Toimintaa ohjaavat myös lapsiryhmästä nousevat yksilölliset tarpeet, jotka on kirjattu lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin. Toiminnan suunnittelun apuna on lisäksi varhaiskasvatuksen yhteinen vuosikello.

Avoimen varhaiskasvatuksen toiminta pohjautuu Kangasalan kaupungin avoimen varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmaan.

Tursolan päiväkodissa meille on tärkeää **kohdata lapsi** yksiköllisesti joka päivä. **Sensitiivinen kohtaaminen** luo turvallisuutta ja positiivista ilmapiiriä päiväkotiin, joka heijastuu myös työyhteisön toimintaan. Perheisiin luodaan luottamukselliset ja usein pitkään jatkuvat suhteet jo heti ensitapaamisesta lähtien. Tavoitteena on, että toiminta päiväkodissa on **kiireetöntä ja kannustavaa**. Toiminnan keskeisenä tavoitteena on luoda fyysisesti ja psyykkisesti turvallinen ilmapiiri, jossa jokainen lapsi on samanarvoinen ja arvokas omana itsenään.

Huoltajia kannustetaan ja heille mahdollistetaan osallistuminen toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen. Huoltajilla on mahdollisuus arvioida toimintaa kerran vuodessa asiakaskyselyssä ja luonnollisesti muulloinkin keskustelemalla tai kirjallisesti. Ryhmissä mahdollistetaan huoltajille nimettömän palautteen antaminen ja toiminnan arviointi ajoittain tehtävillä eri teemoihin kohdentuvilla arviointimenetelmillä, esim. palautelaatikon tai toivepuun avulla.

Lapsella on oikeus tulla kuulluksi ja nähdyksi ja hänellä on myös oikeus vaikuttaa häntä koskeviin asioihin. Otamme lapset mukaan toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Jokaisessa ryhmässä on käytössä **lasten arviointimenetelmä**, jolla lasten mielipidettä kysytään yksittäisestä toiminnasta ja laajemmasta kokonaisuudesta. Lapsilta saadun arvioinnin ja palautteen pohjalta toimintaa muokataan ja kehitetään.

Lapset saavat olla mukana myös suunnittelemassa hankintoja. Suunnittelussa korostuu vastuullisuus ja kestävä kulutus. Päiväkodin yhteisiä materiaaleja opetellaan käyttämään järkevästi ja säästävästi.

Leikki on lapselle luontainen tapa oppia ja siksi olennainen osa lapsen arkea. Tämän vuoden tavoitteena yksikössä on lisätä aikuisten sensitiivistä läsnäoloa leikeissä. Olemme kehittäneet tavoitteellisesti leikkiympäristöjä sisällä ja ulkona kahden viime vuoden ajan ja tämä työ jatkuu. B-talossa on päiväkodin ja esiopetuksen yhteinen tila, johon ryhmät ovat kehittäneet vuorotellen kaikkien käytössä olevan pitkäkestoisen leikki- ja oppimisympäristön. Päiväkodilla on oma lelulainaamo.

Pienryhmätoiminta on keskeinen pedagoginen tapa toimia. Toimimalla pienryhmissä voidaan rajata lasten kokemaa päivittäisen vuorovaikutuksen runsautta ja siitä johtuvaa stressiä. Pienryhmätoiminnassa sekä kasvattaja että vertaisryhmä muodostuvat turvalliseksi yhteisöksi, jossa harjoitellaan oppimisen taitoja ja yhdessä toimimista. Kaikki lapset hyötyvät pienemmässä ryhmässä toimimisesta, äänimaailma rauhoittuu, ärsykkeet vähenevät, lasten ajatuksia ja mielipiteitä saadaan kuuluviin paremmin.

Päiväkodin ryhmissä on käytössä Mini-Verso-vertaissovittelu, jonka avulla on saatu hyviä tuloksia kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Mini-Verso-käytänteitä kerrataan tiimeissä muistin virkistämiseksi syyskauden alussa.

Liikunnan lisääminen sisällä ja ulkona on tavoite, johon päiväkodissa sitoudutaan. Tursolan päiväkodissa on kaksi työntekijää, jotka ovat koulutautuneet liikunnanohjaajiksi ja he ovat päävastuussa liikuntatapojen kehittämisessä. Liikkuvaan varhaiskasvatusohjelmaan liittyen kokoontuu sovitusti Tursolan päiväkodin liikuntatiimi, johon kuuluu yksi työntekijä joka ryhmästä. Tarkoituksena on toteuttaa ainakin seuraavia liikuntaideoita: Osallistumme Euroopan liikkujan viikon tapahtumiin ja Metsämörrin juhlaviikolle. Arkiseikkailun avulla haluamme kannustaa perheitä ihmettelemään lähiympäristöä. Harjua, portaita ja lähipuistoja hyödynnetään liikunnallisena oppimisympäristönä. Henkilökunnan työhuoneessa on liikunnanohjaajien kokoama kansio, jossa on liikuntavinkkejä ja valmiita tuokioita ryhmien käyttöön. Tursolassa kokeillaan tänä toimintavuotena Liikkuvaa perjantaita: aamupäiväulkoilussa ei oteta ollenkaan hiekkaleluja esille, ainoastaan liikuntaan kannustavia tavaroita. Keväällä on tarkoitus järjestää isompi yhteinen tapahtuma kevätjuhlien tilalla.

Varhaiskasvatuksen tehtävä on kotien rinnalla edistää lasten **digitaalista** osaamista. Tavoitteena on tutustua vuoden aikana erilaisiin digivälineisiin, palveluihin ja peleihin. Digitaalisen osaamisen avulla tuetaan myös lasten vuorovaikutustaitoja. Mahdollisuudet kokeilla ja tuottaa itse edistävät lasten luovan ajattelun ja yhteistoiminnan taitoja. Digi-taidot ovat osana pedagogista toimintaa. Henkilöstö on koulutautunut päiväkodin sisällä ymmärtämään mitä kaikkea digi-taidot pitävät sisällään ja käyttämään päiväkodille hankittuja laitteita lasten kanssa.

Hiljaisen hetken puuhina älytaulu (palapelit, piirtäminen, pelit), pädit, dokumenttikamera. Tiedepöytä Nalletalossa. Bluetooth-kaiuttimet. Viikolla 47 järjestetään ohjelmointitaitojen perehdytysviikko. E-linnusta digikotkaan -hankkeessa on tavoitteena Ohjelmointikasvatuksen osaamisen ja ohjelmointivälineistön lisääminen. Ohjelmointiviikon aikana on tarkoitus mallintaa ja opastaa ohjelmointikasvatuksen toteuttamista ryhmiin ja henkilöstölle varhaiskasvatuksen digihanketyöntekijän tuella.

Kestävä tulevaisuus ja kulttuuri- ja kansainvälisyysteemat ovat osa päiväkodin vuosiohjelman. Lasten kanssa harjoitellaan kestävään kehitykseen liittyviä teemoja mm. lajittelemalla jätteitä, keskustelemalla vedenkulutuksesta ja sähkönkäytöstä. Lapset osallistuvat toimintaan oman tasonsa mukaisesti. Ryhmiin on hankittu asianmukaiset kierrätysastiat.

Erilaisiin kulttuureihin tutustutaan ajankohtaisten ja lapsilta nousevien teemojen kautta. Esim. lasten kanssa tutkitaan maailmankarttaa ja lähdetään matkalle kiinnostavaan maahan ja kulttuuriin. Matka voidaan tehdä virtuaalimatkana esim. älytaululla toisiin kulttuureihin ja maihin.

Valitusta teemasta hankitaan lisätietoa digitaalisia välineitä apuna käyttäen. Hyödynnämme myös musiikkikasvatustavoitteessamme eri kulttuurien musiikkia ja lauluja. Oman paikkakunnan historiaan ja kulttuuriin tutustutaan virtuaalisesti tai tekemällä retkiä paikanpäälle esimerkiksi kotiseutumuseoon ja Kangasala-taloon.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tursolan päiväkodissa pidetään erityisen tärkeänä jokaisen ihmisen itseisarvoa sellaisena kuin on. Se lähtee henkilöstön keskinäisistä suhteista ja vaikuttaa lapsiin ja asiakasperheisiin. Ajattelemme, että henkilöstö toimii esimerkkinä lapsille. Arvostamme kaikenlaisia perheitä ja lapsia. Ylläpidämme avointa ilmapiiriä keskustelemalla avoimesti ja kunnioittavasti tiimissä.

Päiväkodin **turvallisuussuunnitelma** on päivitetty kauden alussa. Uudet työntekijät perehdytetään turvallisuussuunnitelman asioihin. Ensiapu-, alkusammutus ja muihin turvallisuuskoulutuksiin osallistutaan tarpeen mukaan.

3. Kehittäminen ja arviointikäytännöt

Tulevaa toimintakautta ryhdytään **suunnittelemaan** keväällä mahdollistamalla jokaiselle tiimille aikaa tutustumiseen ja suunnitteluun. Kauden alussa elokuussa järjestetään suunnittelupäivä tai -ilta.

Jokaisella tiimillä on oma viikoittainen tiimipalaveriaika, jossa suunnitellaan ja arvioidaan toimintaa. Varhaiskasvatuksen opettajilla on SAK- (suunnittelu, arviointi ja kehittäminen) aikaa noin viisi tuntia viikossa. Myös hoitajille mahdollistetaan aikaa suunnittelulle tarpeen mukaan.

Koko yhteisön palavereissa vuorottelevat käytännön asioihin ja organisaation tiedottamiseen keskittyvät talon palaverit sekä pedagogista toimintaa ohjaavat ja kehittävät pedatiimin palaverit sekä kasvattajakahvilat. Yhteisiin palavereihin tullaan valmistautuneina. Esityslista on nähtävillä edellisenä päivänä ja siihen on mahdollista tuoda lisää ajankohtaisia asioita.

Ryhmät **dokumentoivat** toimintaa eri tavoin: kirjaamalla, kuvaamalla, haastatteluin jne. Saatua tietoa käytetään sekä toiminnan arviointiin että toiminnan suunnittelun pohjana. Ryhmän toimintasuunnitelma perustuu lasten yksilöllisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin ja oppimissuunnitelmiin, suunnitelman kokonaisuus on elävä ja sitä päivitetään arvioinnin pohjalta pitkin toimintakautta.

Suunnitelmia ja niiden toteutumista **arvioidaan** yhteisesti laajemmin kaksi kertaa vuodessa. Ryhmissä arvioidaan suunnitelmien toteutumista viikoittain toiminnan edetessä. Puolivuotisarviointi tehdään vuoden vaihteessa ja keväällä toteutetaan ryhmien laajempi arviointi. Lapsilta ja huoltajilta kerätään palautetta keväällä toteutettavalla kyselyllä. Lasten, huoltajien sekä henkilöstön kyselyitä käytetään

kuluneen toimintakauden kokonaisuuden arvioinnissa ja tulevan toimintakauden suunnittelussa.

Pedagogisten iltojen teemat tarkentuvat vuoden aikana. Aiheet nousevat yksikön tavoitteista. Aiheena on tällä kaudella mm. päivitettyyn vasuun liittyvät asiat. Päiväkodin pedagogisen johtamisen vuosikelloon kootaan pedatiimin palaverit, pedaillat, kasvattajakahvilat ja koulutukset. **Pedatiimissä** valmistellaan yhteisiä pedagogisia iltoja sekä pureudutaan tarkemmin sovittuihin aiheisiin. Pedatiimin jäsenet vievät asioita omiin ryhmiin yhteisesti kulloinkin sovittulla tavalla. Pedatiimiin kuuluu yksi opettaja/ryhmä sekä lisäksi aiheen mukaan veo, vastuupettaja ja yksikön johtaja. Pedatiimejä on kaksi, toinen esiopetuksessa ja toinen päiväkodissa. Lastenhoitajat ja avustajat kokoontuvat omaan pedaryhmäänsä neljä kertaa toimintavuoden aikana.

Kasvattajakahviloiden aiheena on koulutuspalautteet ja muut puhuttavat ja ajankohtaiset kasvatukselliset asiat.

Työntekijät osallistuvat koulutuksiin **oman osaamisensa kehittämiseksi** nousevien tarpeiden mukaan. Koulutuksesta saadut opit jaetaan työyhteisön yhteisissä illoissa tai muulla tavalla. Ryhmien hyviksi havaittuja käytäntöjä jaetaan palavereissa. On myös sovittu, että työntekijät "benchmarkkaavat" talo sisäisesti ryhmien välillä hyvien käytänteiden jakamista.

4. Oppimisympäristö

Tursolan päiväkotitoiminta koostuu neljästä keskenään erilaisesta ja eri-ikäisestä rakennuksesta. Eri taloissa rakennetaan sisätilojen oppimisympäristö ja toiminnot lapsiryhmien tarpeiden mukaan. Piha-alueita on kolme, päiväkodin etu- ja takapihat sekä Tursolan korttelikoulun piha. Pienryhmätoiminnan avulla porrastetaan kerrallaan ulkona olevien lasten määrää.

Lähiympäristö, harju ja päiväkodin läheisyydessä olevat puistoalueet, muodostavat osan oppimisympäristöstä. Hyvät bussiyhteydet mahdollistavat Kangasalan keskustassa sijaitseviin kulttuurikohteisiin tutustumisen.

Oppimisympäristön suunnittelussa huomioidaan lasten ikä, kehitystaso ja toiminnalliset työtavat. Hyvä oppimisympäristö tukee lasten uteliaisuutta, oppimisen halua ja osallisuutta. Lapset ovat mukana oppimisympäristön suunnittelussa.

Sosiaalisen ja psyykkisen oppimisympäristön merkittävin tekijä on vuorovaikutus. Päiväkodissamme sitoudutaan sensitiivisen ja turvallisen ilmapiirin vaalimiseen. Yhteisesti sovitut säännöt ja toimintatavat luovat turvallisen, muita kunnioittavan ilmapiirin.

Tursolan päiväkodissa lapsille tarjotaan monipuolisesti digikasvatukseen liittyvää toimintaa ja digitaitoja harjoitellaan yhdessä arjessa. Mediakriittisyyttä ja turvallista internet-käyttämistä käsitellään yhdessä keskustellen. Myös ryhmätyötaitot, kuten vuorottelu ja jakaminen kehittyvät ja lapset oppivat käyttämään välineitä monipuolisesti ikätaso huomioiden. Työyhteisössä ja huoltajien kanssa keskustellaan yhteisistä

käytänteistä sekä pelisäännöistä, esim. ruutuajasta. Käytössämme on älytaulut ja Ipadeilla käytettävät oppimista edistävät ohjelmat, kuten Molla ABC, Eka-peli ja Quiver. Lapset pääsevät itse valokuvaamaan ja videokuvaamaan, jonka myötä erilaisia projekteja dokumentoidaan ja pedagogista toimintaa tehdään näkyväksi. Samalla rikastutetaan fyysistä oppimisympäristöä, kun dokumentointia laitetaan näkyville ryhmän tiloihin. Lapset osallistuvat myös musiikin, tarinoiden ja animaatioiden äänittämiseen. Dokumenttikamera on käytössä satujen lukemisessa ja erilaisten asioiden tutkimisessa. E-linnusta digikotkaan -hankkeen puitteissa on saatu välineistöä ohjelmistokasvatusta varten.

5. Pedagoginen tuki

Kaikkien varhaiskasvatuksessa olevien lasten kehitystä ja oppimista tuetaan huoltajien kanssa laaditun varhaiskasvatussuunnitelman mukaan. Laadukas pedagoginen perusta on itsessään lapsen kehitystä ja oppimista tukevaa.

Lapset kehittyvät ja kasvavat yksilöllisesti. Joskus kehityksessä ja oppimisessa havaitaan yksilöllisen tuen tarpeita ja silloin huoltajan kanssa keskustellaan tarvittavista toimista. Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen järjestämistä suunnitellaan huoltajien, kasvattajien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja tarpeen vaatiessa muiden tahojen (esim. neuvola, terapeutit, Tays) edustajien yhteisessä palaverissa.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (veo) on osa kasvattajatiimiä. Veon käynnit ryhmissä suunnitellaan etukäteen ryhmän tarpeita vastaaviksi. Ryhmäkäynnillä veo on mukana toiminnassa tai sovitusti pienryhmän tai yksittäisen lapsen kanssa. Tiimin ja veon kesken järjestetään keskusteluhetki, jossa jutellaan havainnoista ja suunnitellaan tulevaa toimintaa tuen näkökulmasta.

Oppimisympäristöä ja päivän rakennetta muokataan lapsen ja koko lapsiryhmän tarpeita tukevasti.

Ryhmän toimintasuunnitelmaan kirjataan myös suunnitelma tuen toteuttamisesta. Pedagoginen tuki on osa arjen rakenteita ja toimintaa. Arviointia tehdään kauden aikana ja suunnitelmaa tarkastellaan säännöllisesti. Tarvittavia muutoksia tehdään toimintaan arvioinnin perusteella.

6. Tiedottaminen

Tiedottaminen huoltajille:

- Päivittäiset keskustelut
- Päikky- ja Wilma-viestit
- Sähköpostiviestit
- Ilmoitustaulut
- Instagram

Varhaiskasvatusyksikön johtaja tiedottaa henkilöstöä talon palaverissa tai sähköpostitse varhaiskasvatuksen ja koko kaupungin yhteisissä asioissa. Pikaiseen tiedottamiseen on käytössä Whatsapp-ryhmät. Teamsin tiimeihin tallennetaan palaverien muistiot, ohjeet ja lomakkeet.

Varhaiskasvatuksen johtaja, aluejohtajat ja varhaiskasvatuksen suunnittelija tiedottavat myös tarpeen mukaan suoraan henkilöstöä sähköpostilla.

Yhteistyötahojen tiedottamisesta vastaa yksikön johtaja ja ryhmän asioissa varhaiskasvatuksen opettaja.

Tiedottamisen kehittämiseen liittyvät asiat ovat uuden toimintavuoden alkaessa keskiössä sekä päiväkodilla että esiopetuksessa.

7. Yhteistyö

Yhteistyössä huoltajien kanssa tavoitellaan yhteistä sitoutumista lapsen kasvuun, kehityksen ja oppimisen tukemiseen. Yhteistyö alkaa siitä, kun perheeseen otetaan ensi kerran yhteyttä. Alkukeskustelu ja perheiden tutustuminen hoitosuhteen alussa ovat ensiarvoisen tärkeitä. Keskustelu jatkuu päivittäisen kohtaamisen tilanteissa ja lapsen yksilöllisen varhaiskasvatussuunnitelman palaverissa.

Kasvattajat tekevät yhteistyötä oman yksikön varhaiskasvatuksen erityisopettajan (veo) kanssa. Erityisopettajan tehtävä on tukea ja auttaa henkilöstöä lasten kehityksen seurannassa ja mahdollisissa tukitoimissa.

Lapsen tarvitseman oppimisen ja kehityksen tuen asioissa yhteistyökumppaneina ovat tarvittaessa TAYS, Kangasalan lasten - ja perheneuvolat, varhaiskasvatuksen perhekoordinaattori sekä muu terveydenhuollon henkilöstö.

Esiopetusryhmät tekevät päivittäistä yhteistyötä Tursolan koulun henkilökunnan kanssa. Ekaluokkien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä joustavan esi- ja alkuopetuksen merkeissä.

Päiväkoti tarjoaa työssäoppimisen paikkoja Tampereen yliopiston ja ammattioppilaitosten opiskelijoille.

Ateria- ja siivouspalvelut sekä kiinteistöhuolto tarjoavat palveluita päiväkodilla. Tursolan päiväkodissa työskentelee kolme ateria- ja siivouspalveluiden työntekijää. Tursolan esiopetuksessa Tursolan koulun tiloissa työskentelee kaksi Atsiin työntekijää. Lisäksi yksikössämme toimii kiinteistöhoitaja.

